

си е ималъ специяленъ пазаръ за търговия съ роби. За масови заробвания на българи за послѣденъ путь се чува и път въ 1821 г., прѣзъ Завѣрата. Такива сѫ били докарани въ самия Сливенъ и продадени тукъ на първенци, които се съжеляватъ надъ тѣхъ, и осиновяватъ или взематъ за храненици по младите отъ тѣхъ. Съвсѣмъ другъ родъ роби сѫ били тия българи, които сѫ бивали вземани като данѣкъ между момчета отъ 10 годишна възрастъ за да фабрикуватъ отъ тѣхъ еничери. Понятието робъ въ Сливенъ е доволно разпространено въ стари изрази, които сигурно ни отнасятъ въ първите вѣкове на робството. (Ср. изразътъ: „заробихъ се“, „черна, почерняхъ да му робувамъ“, „не съмъ останалъ отъ баща ти кюлѣ“ и т. н.). Ако въ Сливенъ и сливенско дори до освобождението сѫ спазени сказания и пѣсни за заробвания отъ „хорѣ“, „сборѣ“ и т. н., то какво остава за по-прѣдните вѣкове, когато надъ раята прѣвъ и послѣденъ сѫдия е билъ ятаганътъ. Това най-вече се отнася за сливенските села и вѣобще за посочените по-горѣ околии, въ селата на които е имало по нѣколко бея и султани. Нарастването на Сливенъ отъ XVI-я и XVII-я вѣкове нататъкъ се длъжи главно на прѣселванитѣ тукъ отъ околните села българи, подложени тамъ на ежедневни грабежи, заробвания и сѣчъ¹⁾.

Съ още по-убийствени посълѣдици бѣше процесътъ на разселванията. Ако и да липсватъ изрични данни за етничния кадрилъ на П-ва, масовитъ прѣселвания отъ единъ край въ другъ и прошарването на български заселища съ азиатски колонисти и т. н., по тия въпроси ревностниятъ

турцитъ, сп. Belou P., *les observations etc.*, 1553, pp. 187—189; Rycaut, *the history etc.*, p. 323; D' Ohsson, IV, 275—343.

Още слѣдъ боя при Варна (1444 год.) Саадединъ пише, че работѣ въ Турция станали тѣй много, че едно красиво момиче можело да се купи за единъ чифтъ чехли! Rycaut пише изрично за вземани въ XVII-я вѣкъ роби-българи. Турцитъ на въоружени чети сѫ ходѣли изъ българските села, откарвали отъ тамъ момчета и момичета и ги продавали на търговци, вѣроятно генуезци и венецианци: *taking their children to sell for slaves, especially the Bulgarians.* Op. cit. p. 324.

¹⁾ Дори около кримската война (1853—56 г.) цѣли сѣмейства изъ сливенско се принуждаватъ да се изселятъ въ Добруджа, бидејки заплашвани отъ турцитѣ. Такъвъ е отчасти случаятъ съ прѣселениитѣ въ Тулча сливенски казаковци.